

TIETOHALLINTOPÄÄLLIKKÖ SOILI HAAPALAN MIETTEITÄ

MARJO MELA

SOILI HAAPALA

Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tietohallinto on viime aikoina saanut runsaasti palautetta. Tässä tietohallintopäällikkö Soili Haapalan haastattelussa keskitytään tietohallinnon tulevaisuuteen ja niihin kehityskohteisiin, joilla ratkaistaan nykyiset tekniset, opetusta ja oppimista haittaavat ongelmat.

Tietohallinnon palveluita kehitetään teknisten ratkaisuiden, mm. tietoliikenteen ja langattoman verkon, osalta. Jotta nyt käynnistynyt kehitystyö ei keskeytyisi, ensi vuonna päättyvän opetuksen digiohjelman jatkon suunnittelu on aloitettava jo nyt. Lisäksi myös varhaiskasvatuksessa on paljon isoja kehitystarpeita, mm. tarvitaan sähköinen viestintäkanava päiväkotien ja perheiden välille joustavampaa yhteydenpitoa varten.

Koulutyötä on haitannut langaton verkko ja vanha tekninen infrastruktuuri, jotka eivät ole vastanneet digitalisaation haasteisiin ja kouluille toimitetun laitemäärän kasvuun. Infran haasteet ovat olleet paljon mittavammat kuin digiohjelman alussa arvioitiin. Tästä syystä tietohallinnossa on tarkistettu tietoteknisen infran kehityssuunnitelmia ja käynnistetty monelle osa-alueelle kohdistuva parannus- ja muutoshanke, joka vie aikaa, jopa 3-5 vuotta. Työtä tehdään vaiheittain ja se on nyt aloitettu keskeisistä verkon komponenteista ja toiminnallisuuksista. Haasteena on se, että samat

MIKÄ KUULUU KENELLEKIN

LAITTEET, VERKKO JA MUU INFRA

KOULUTUS, OSAAMINEN, DIGIMERKIT

KEHITTÄMISPALVELU

TIETOHALLINTO

HENKILÖSTÖHALLINTO

MARJO KYLLÖNEN

asiantuntijat samanaikaisesti kehittävät uutta ja ylläpitävät vanhaa toiminnassa. Ja tekniset ratkaisut ovat kuitenkin sen verran vaativia ja monimutkaisia, että tuloksia ei tule ihan hetkessä.

Ongelmana on ollut myös henkilöstön vaihtuvuus ja hiljaisen tiedon katoaminen. Uusien henkilöiden rekrytointi on joihinkin tehtäviin hankalaa ja osaamisen kehittäminen näin valtavassa tietoteknisessä kokonaisuudessa hidasta.

Kouluille on tullut ja tulee edelleen uusia kannettavia tietokoneita ja vähitellen uudistetaan esitystekniikkaa. HUOM. dokumenttikameroita ei olla poistamassa, vaan kouluille on toimitettu kokeiluun uusia malleja, joita vielä koekäytetään kouluilla ja kerätään kokeiluista palautetta.

Oppimisalustojen osalta tietohallinto tukee Googlen ja O365:n käyttöä. Näissä järjestelmissä otetaan uusia osia käyttöön ja opettajille järjestetään koulutusta. Nyt selvitetään vielä uudenlaista mallia, jossa tietohallinnon näiden oppimisalustojen osaajat kiertäisivät kouluilla antamassa kouluilla perehdytystä alustojen käyttöön. Opettajat toki ovat jo muutenkin kiitettävästi siirtyneet digiaikaan ja kouluttaneet itseään.

Toimialan ICT-hankinnat on keskitetty tietohallintoon, joka käyttää laitehankinnoissa kaupungin yhteisiä kilpailutettuja sopimuksia. Koska hankintayksiköksi on määritelty tietohallinto, koulut eivät saa omilla rahoillaan ostaa tarvitsemiaan tuotteita tai tehdä tietoteknisiä pienhankintoja. Tietohallinto tekee pientarvikekyselyn kouluille ja pyrkii lähettämään tilaukset mahdollisimman nopeasti, mutta koulujen kokemusten mukaan se kestää aivan liian kauan. Tietohallinto on tässä luvannut tehostaa toimintaansa.

Digitalisaation edistämisessä on tietohallinnon lisäksi toki monta muutakin tahoja. Esimer-

kiksi digimerkit ja muu koulutus sekä opettajien osaamisen kehitys kuuluvat henkilöstöosastolle. Digiohjelmassa tietohallinto vastaa toimivasta langattomasta verkosta ja opettajien ja oppijoiden laitteista sekä teknisistä kokeiluista. Kouluissa ei olla tietoisia siitä, mitkä asiat kuuluvat millekin taholle ja tätä viestintää on edelleen syytä tehostaa. Helsinki oppii -verkkosivu (www.helsinki-oppii.fi) on osaltaan auttamassa tässä. Sisäisen viestinnän teknisenä haasteena onkin toimialan kahden verkon käyttö: opetusta varten on rakennettu oma verkko ja hallinto on omassaan. Tämä ei tue joustavaa tiedottamista ja viestintää, etenkin kriittisissä vikatilanteissa.

Tietoteknisen ympäristön ja laitteiden lisäksi tietohallinto vastaa nykyisistä tietojärjestelmistä (multiPrimus, Wilma) ja niiden kehittämisestä. Lisäksi tietohallinnon ICT-kehitysyksikkö vastaa uusista innovatiivisista kokeiluista ja niiden viemisestä käytäntöön. ICT-kehityksessä mietitään myös tulevaisuuden tarpeita ja kehitetään uusia ratkaisuja ja järjestelmiä. Ja toki myös ICT-tuen palveluita kehitetään vastaamaan uusiin toimintamalleihin.

Teknisillä ongelmilla on vaikutuksensa opetukseen ja sen joustavuuteen. Ja kääntäen, onnistuneilla ratkaisuilla on nähtävissä huikea, laaja vaikuttavuus.

Paljon on jo tehty, mutta vielä on paljon tekemistä. Tietohallinnon suuntaviivat ja tulevaisuuden varautuvat suunnitelmat rakentavat kuitenkin uutta palvelupohjaa. Näitä kehitystoimia toteuttamalla tietohallinto osaltaan mahdollistaa digitalisaation tuomien mahdollisuuksien täyden hyödyntämisen opetuksessa.